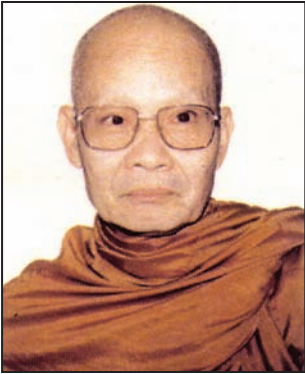

ការវិនិច្ឆ័យ

របស់ព្រះតេជព្រះគុណបណ្ឌិត ហុក-សាវណ្ណ
ក្រោមប្រធានបទ៖ ធម៌ដែលនាំឲ្យប្រទេសរឹងមាំ
website – www.hoksavann.org

ក្នុងគម្ពីរព្រះត្រៃបិដក ដែលជាកម្ពីរដ៏ធំ
របស់ព្រះពុទ្ធសាសនា បានសំដែងអំពីធម៌ល
យ៉ាង ដែលធ្វើឲ្យប្រទេសណាមួយទៅអនុវត្ត
នឹងធ្វើឲ្យប្រទេសនោះរឹងមាំ មានការលូតលា
ស័ចំរើន សេចក្តីវិនិច្ឆ័យមិនមានឡើយ ហើយ
បរទេស មិនអាចចូលមកឈ្លានពានបានឡើ
យ ។ ធម៌នេះព្រះពុទ្ធសំដែងប្រាប់ព្រះព្រា
ហ្មណ៍ម្នាក់ឈ្មោះ វស្សការព្រាហ្មណ៍ ដោយ

មានសេចក្តីដំណាលថា ព្រះបាទអជាតសត្រូវសោយរាជ្យនៅនគរមគធៈ
មា នព្រះបំណងទៅវាយយកដែនវដ្តី ។ ព្រះបាទអជាតសត្រូវជាពុទ្ធសាស
និកជន គោរពព្រះពុទ្ធយ៉ាងជ្រាលជ្រៅបំផុត ។ មុននឹងព្រះអង្គទៅធ្វើសឹក
សង្គ្រាមច្បាំងជាមួយដែនវដ្តីរបស់ពួកក្សត្រវដ្តី ព្រះអង្គបានប្រើព្រាហ្មណ៍
ម្នាក់ឈ្មោះវស្សការព្រាហ្មណ៍ឲ្យទៅថ្វាយបង្គំព្រះពុទ្ធ ទូលព្រះអង្គអំពីបំណ
ងរបស់ព្រះអង្គ ។ ព្រះបាទអជាតសត្រូវបានចាត់អាមាត្យព្រះអង្គឲ្យទៅទូល
ព្រះពុទ្ធនេះដោយមានព្រះបំណងថា បើច្បាំងឈ្នះឬមិនឈ្នះស្តាប់ព្រះពុទ្ធដី
ការរបស់ព្រះអង្គនឹងបានដឹងការពិតព្រោះព្រះពុទ្ធមិនដែលមានព្រះពុទ្ធដីកា
ខុសទេ ។ ពេលនោះវស្សការព្រាហ្មណ៍ជាអាមាត្យរបស់ព្រះបាទអជាតស
ត្រូវបានទៅថ្វាយបង្គំព្រះពុទ្ធ ហើយទូលព្រះពុទ្ធតាមបណ្តាំរបស់ព្រះរាជាខ្ល
ន ។ ព្រះពុទ្ធបានជ្រាបអំពីបំណងនេះហើយ ទើបព្រះអង្គត្រាស់ទៅកាន់
ព្រះអាណន្តដែលនៅក្បែរនោះថា ម្ចាស់អាណន្ត ធម៌លយ៉ាងដែលលឺតថាគតនឹងព
ន្យល់តទៅនេះ បើពួកក្សត្រវដ្តីនៅតែប្រព្រឹត្តទៅទៀត បរទេសមិនអា
ចចូលទៅឈ្លានពានបានឡើយ ។ ធម៌លយ៉ាងនោះគឺ : ១- ពួកក្សត្រវដ្តីនៃវដ្តី
ឧស្សាហ៍ប្រជុំគ្នារឿយៗ ដើម្បីពិគ្រោះគ្នារកសេចក្តីចំរើន និងការពារកុំឲ្យមា

នសេចក្តីវិនាសរបស់ប្រទេសក្នុងបច្ចុប្បន្ននិងទៅអនាគត ។ ២- ព្រមព្រៀង
គ្នាប្រជុំនិងព្រមព្រៀងគ្នាលើកការប្រជុំ ព្រមទាំងបំពេញការងារតាមមុខងារ
នាទីរបស់ខ្លួនឲ្យបានល្អត្រឹមត្រូវ ។ ៣- មិនបញ្ញត្តិបន្ថែមនិងមិនដកច្បាប់ដែល
ពួកក្សត្រមុនៗបានបញ្ញត្តិមកហើយ ត្រូវធ្វើតាមច្បាប់ដែលមានមកនោះ
។ ៤- ត្រូវធ្វើសក្ការៈគោរពរាប់អាននិងជឿស្តាប់ពួកក្សត្រដែលរដ្ឋមានព្រះជ
ន្មច្រើន ដែលមានការពិសោធន៍ក្នុងបញ្ហាស្រុកទេស ។ ៥- ពួករដ្ឋក្សត្រ ម
ិនកំហែងបង្ខំពួកស្រីក្នុងត្រកូល និងពួកកុមារីក្នុងត្រកូលឲ្យទៅរួម ។ ៦- ពាក្យ
នេះទំនងជាមិនឲ្យរំលោភស្រី ឬកុមារីនៅក្នុងត្រកូលរបស់ខ្លួន ។ ៦- ធ្វើស
ក្ការៈគោរពរាប់អានបូជាចេតិយ ។ ៧- ពាក្យនេះតាមអដ្ឋកថាពោលថា ទឹកនៃដី
ទេវតាដែលគេធ្លាប់គោរពបូជា ។ ៧- ម្ចាស់អាណន្ត ពួកក្សត្រក្នុងដែនរដ្ឋតែង
មានបំណងថា ព្រះអរហន្តទាំងឡាយដែលមិនទាន់មក ក៏សូមមកកាន់ដែន
របស់យើង ព្រះអរហន្តដែលមកស្រាប់ហើយ ក៏សូមឲ្យគង់នៅជាសុខក្នុង
ដែនរបស់យើង ។

បន្ទាប់ពីព្រះអង្គមានព្រះពុទ្ធជីកាទៅកាន់ព្រះអាណន្តដូច្នោះហើយ ព្រះអង្គត្រា
ស់ទៅកាន់វស្សាការព្រាហ្មណ៍ជាអាមាត្យក្នុងដែនមគធៈថា ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍អ
បរិហានិយធម៌ដែលប្រែថាធម៌មិន សាបសូន្យទាំង៧នេះតាំងនៅក្នុងពួករដ្ឋ
ក្សត្រហើយ បើពួករដ្ឋក្សត្រនៅតែប្រតិបត្តិធម៌នេះអស់ កាលត្រឹមណា សេច
ក្តីចំរើនតែងមានប្រាកដដល់ពួករដ្ឋក្សត្រ សេចក្តីសាបសូន្យមិនមានឡើយ
អស់កាលត្រឹមណោះ ។ វស្សាការព្រាហ្មណ៍ក្រាបទូលព្រះពុទ្ធថា បពិត្រព្រះ
គោតមដ៏ចំរើន ពិតមែនហើយកាលបើក្សត្រដែនរដ្ឋប្តូរមគ្គកាន់ធម៌ទាំង៧
នេះ ព្រះបាទអជាតសត្រូវក្នុងដែនមគធៈ ជាព្រះរាជារបស់ខ្ញុំព្រះអង្គមិនអាច
អាចចាប់ពួករដ្ឋក្សត្រដោយការច្បាំងបានទេ រៀនលែងតែការល្អឯលោមផ្លូវ
ចិត្ត ឬរកមធ្យោបាយធ្វើឲ្យបែកបាក់សាមគ្គីគ្នាធ្វើឲ្យខ្សោយកម្លាំង ទើបប្រទេ
សដទៃចូលទៅឈ្នានពានបាន។

យោលទៅតាមព្រះពុទ្ធជីកាទៅកាន់វស្សាការព្រាហ្មណ៍ ដែលចង់ដឹងឱ
វាទរបស់ព្រះអង្គអំពី ការទៅវាយយកប្រទេសក្នុងដែនរដ្ឋរបស់ព្រះបាទអជ
ាតសត្រូវនគរមគធៈបញ្ជាក់ថា ដែនរដ្ឋរបស់ក្សត្ររដ្ឋមានការសាមគ្គីគ្នារឹង
មាំណាស់ សត្រូវមិនអាចចូលមកឈ្នានពានបានឡើយ ជាពិសេសពួក
ក្សត្ររដ្ឋកាន់ធម៌ល្បីយ៉ាង ដូចពោលមកហើយយ៉ាងខ្លាំងខ្លួន ។ គោលសំខា
ង់ក្នុងការអនុវត្តន៍ គឺក្សត្ររដ្ឋបានប្រជុំគ្នាជាញឹកញាប់ជាអចិន្ត្រៃយ៍ ដើម្បីពិ
គ្រោះគ្នាអំពីបញ្ហាជាតិ យកយោបល់ពីចាស់ទុំដែលធ្លាប់មានការពិសោធន៍
មិនបញ្ញត្តិច្បាប់បន្ថែមនិងមិនដកច្បាប់ដែលក្សត្ររដ្ឋមុនៗបានបញ្ញត្តិហើយ

។ ផ្ទុយទៅវិញ បើក្សត្រូវជឿបែកសាមគ្គីគ្នាដោយការញុះញង់ពីខាងក្រៅដែល
វជ្ជិនិងត្រូវវិនាសដោយសត្រូវខាងក្រៅចូលមកលុកលុយ ។ ព្រះបាទអជា
តសត្រូវមិនហាន ចូលទៅឈ្នានពានដែលវជ្ជឡើយ ដោយឃើញកម្លាំងសា
មគ្គិរបស់ក្សត្រូវជឿ និងបានស្តាប់ព្រះឱវាទរបស់ព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់ផង ។

ចំពោះប្រទេសកម្ពុជា បើយើងនាំគ្នាគោរពច្បាប់ គិតប្រយោជន៍ជាតិ
មិនប្រើកំហឹងដោយ ពុំមានហេតុផល សាមគ្គីគ្នា សំរេចកិច្ចការជាតិដោយ
ការពិគ្រោះគ្នា តុលាការឯករាជ្យប្រកាន់ជំហរយុត្តិធម៌ មិនមានឥទ្ធិពលបរ
ទេសណាដែលមិនស្មោះត្រង់នឹងខ្មែរជាដើម ប្រទេសនេះនឹងមានភាពរឹង
មាំ មានស្ថេរភាពនយោបាយ ។ អំពើដែលត្រូវជៀសវាងគឺការលួចសម្លាប់គ្នា
ការយកតុលាការជាឧបករណ៍ដើម្បីកំចាត់គ្នា ។ បើកឲ្យប្រជាពលរដ្ឋបញ្ចេញ
យោបល់ដោយ គ្មានការភ័យខ្លាច ។ កំហឹងផ្ទាល់ខ្លួន កុំដឹកនាំឲ្យជាគំនុំជាតិ
។ ត្រូវទទួលពាក្យរិះគន់ក្នុងនយស្ថាបនា យកមកពិចារណា មិនត្រូវចោទ
ថាបរិហារកេរ្តិ៍ឡើយ ។ ប្រព័ន្ធយោសនារបស់ជាតិដូចជាវិទ្យុ ទូរទស្សន៍
សារពត៌មានជាដើម ត្រូវប្រកាន់ជំហរអព្យាក្រឹត្យ ផ្សាយឲ្យមានតុល្យភាព
ដើម្បីឲ្យប្រជាពលរដ្ឋបានជ្រាបនិងបានយកទៅពិចារណា ។ ប៉ូលិស កងរា
ជអាវុធបាត់ កងទ័ពប្រដាប់អាវុធ ជារបស់ជាតិ សំរាប់បំរើជាតិ មិនមែនសំរាប់
គណបក្សណាឡើយ ។^{១៣៦}

